

XXIV Jornades Internacionals per a Professors de Català **Variació lingüística i cultura en l'ensenyament del català com a llengua estrangera**

Girona 18, 19, 20 i 21 de juliol de 2010

Presentació

El proper juliol la Universitat de Girona ens acollirà per celebrar les *XXIV Jornades Internacionals per a Professors de Català* en el marc de la Facultat de Lletres, amb la col·laboració de la Xarxa Vives d'Universitats. Per a l'edició d'enguany hem preparat un programa centrat en el tractament de la cultura i les varietats dialectals en la didàctica del català com a llengua estrangera, aspectes que considerem importants de tenir en compte a l'hora de programar cursos de llengua en les universitats de l'exterior.

En la línia dels darrers anys, volem continuar donant a les *Jornades* una orientació pràctica que propiciï al màxim la vostra participació. Sabem que la reflexió i el debat sobre diverses qüestions relacionades amb la vostra tasca docent són factors de cohesió i faciliten la construcció d'un discurs a partir de les vostres aportacions. En aquest sentit, els grups de treball són una bona mostra d'aquest esperit col·laboratiu, grups de treball que en aquesta ocasió seran dinamitzats per alguns dels vostres companys amb l'objectiu de fer-vos-els més propers i facilitar el diàleg entre tots vosaltres. D'altra banda, per tal de diversificar l'oferta formativa i donar més protagonisme a les vostres presentacions, hem reduït el temps destinat als tallers a un únic matí. Tant en aquest cas com en el dels grups de treball haureu d'escollir d'entre una de les diferents opcions proposades.

Quan tindran lloc aquestes Jornades, al cor de la Girona medieval, hauré complert un any com a director de l'Àrea de Llengua i Universitats de l'Institut Ramon Llull, i no cal dir que ha estat un plaer treballar amb vosaltres en la projecció exterior del català, tasca per a la qual des de l'Àrea entenem com a indispensable garantir la formació permanent del nostre professorat. Amb aquest objectiu us presentem les Jornades d'enguany, amb el desig de poder-vos-hi trobar.

Andreu Bosch i Rodoreda

Director de l'Àrea de Llengua i Universitats

XXIV Jornades Internacionals per a Professors de Català Variació lingüística i cultura en l'ensenyament del català com a llengua estrangera

Girona 18, 19, 20 i 21 de juliol de 2010

---

diumenge
18

De 16:00 a 20:00 h

Hotel Gran Ultònia
Gran Via de Jaume I, 22

Arribada dels participants

16:00

Sessió reservada a reunions internes del professorat de la Xarxa universitària d'estudis catalans de l'exterior

---

dilluns
19

De 09:00 a 14:00

Universitat de Girona
Facultat de Lletres
Sala de Graus
Plaça Ferrater Mora, 1

09:00

Sessió inaugural

Anna Maria Geli, rectora de la Universitat de Girona
Josep Bargalló, director de l'Institut Ramon Llull
Andreu Bosch, director de l'Àrea de Llengua i Universitats

09:30

Conferència inaugural

Com es fa una sintaxi normativa. Criteris i exemples

Joan Solà, vicepresident de l'Institut d'Estudis Catalans i catedràtic emèrit de Lingüística Catalana de la Universitat de Barcelona

L'actualització de la sintaxi normativa (que data de 1918-1933) implica tenir en compte els transcendents canvis materials, demogràfics i comunicatius que ha experimentat la societat de llavors ençà i que han afectat la llengua de manera important; i també la millor coneixença actual dels principals dialectes. Es fan veure amb exemples concrets aquestes circumstàncies i les subtilitats, les dificultats i les troballes que la feina comporta.

10:30

Pausa

11:00

Taula rodona

Variació geolingüística en l'ensenyament de català com a llengua estrangera

Josefina Carrera, Universitat de Barcelona
Jaume Corbera, Universitat de les Illes Balears
Sandra Montserrat, Universitat d'Alacant
Miquel Àngel Pradilla, Universitat Rovira i Virgili
Nikola Vuletić, Universitat de Zadar

Modera Andreu Bosch, director de l'Àrea de Llengua i Universitats

13:00

Presentació de LullTV i propostes d'explotació didàctica de la sèrie 4CATS
Institut Ramon Llull

14:00

Dinar

XXIV Jornades Internacionals per a Professors de Català Variació lingüística i cultura en l'ensenyament del català com a llengua estrangera

Girona 18, 19, 20 i 21 de juliol de 2010

---

dilluns
19

De 15:30 a 18:45

Universitat de Girona
Facultat de Lletres
Sala de Graus
Plaça Ferrater Mora, 1

15:30

Presentacions del professorat

Utilitat de les sèries de televisió en cursos de català per a no-catalanoparlants **Isabel Turull, Universitat de Roma "La Sapienza"**

Els avenços tècnics posen cada cop més productes televisius al nostre abast, i aquest pot ser un recurs molt útil per al professorat de català. A la nostra presentació veurem com ens cal triar el producte més adequat (sèries o llargmetratges; d'humor o d'intriga; sèries produïdes amb intenció didàctica, etc.) segons els objectius que ens proposem i segons la tipologia de l'alumnat, i veurem també alguns exemples de quin és l'ús que en podem fer segons els casos.

El wiki: una eina per a l'aprenentatge sense murs **Júlia Llompart, Universitat de Massachusetts**

Amb aquesta presentació es pretén, en primer lloc, compartir com va ser el procés d'aprenentatge dels alumnes de català com a llengua estrangera a través d'un wiki creat a la Universitat de Massachusetts a Amherst. L'objectiu és analitzar aquesta eina com a recurs dins i fora de l'aula que permet millorar la qualitat de la docència i innovar en l'àmbit de la didàctica del català com a llengua estrangera. També es farà una presentació de diferents projectes didàctics que es van dur a terme amb el grup de català de nivell elemental i que poden servir com a exemple per a altres grups. A més, es presentaran diferents enllaços molt útils relacionats amb el web 2.0.

17:00

Pausa

17:15

Els millors professors europeus **Esther Tallada, Universitat de Glasgow**

Entre el 16 i el 19 de febrer el grup de música *Manel* va fer dues xerrades-taller per als alumnes de català de les Universitats de Manchester i de Glasgow i dos concerts oberts al públic. Aquesta presentació repassarà, d'una banda, el treball de preparació que es va fer a l'aula per garantir l'aprofitament pedagògic de l'activitat i, de l'altra, el procés de gestació i organització d'un projecte marcat per la dualitat quant a l'organització, als objectius, a l'execució de l'activitat i a les institucions culturals implicades.

Salvador Espriu: Vermächtnis und Gegenwart eines katalanischen Dichters **Oscar Bernaus, Universitat Lliure de Berlín**

El passat 7 de maig el departament de Filologia Romànica de la Universitat Lliure de Berlín va organitzar, gràcies al suport de l'Institut Ramon Llull, una jornada acadèmica en commemoració del 25è aniversari de la mort de Salvador Espriu així com del 50è aniversari de la publicació de *La pell de brau*. La jornada va servir també per retre homenatge a Fritz Vogelgsang, traductor de l'obra lírica completa d'Espriu a l'alemany.

En la nostra comunicació relatarem com va transcórrer la jornada, farem revisió i resum del que s'hi va dir i parlarem de la possibilitat de publicació de les diverses ponències com a quadern especial de la *Zeitschrift für Katalanistik (ZfK)*. A més, informarem del recital poeticomusical que vam celebrar el mateix dia amb poemes i fragments en prosa de diverses narracions d'Espriu a càrrec d'actors alemanys i catalans, amb la col·laboració d'alumnes de català de la Universitat Lliure de Berlín.

XXIV Jornades Internacionals per a Professors de Català Variació lingüística i cultura en l'ensenyament del català com a llengua estrangera

Girona 18, 19, 20 i 21 de juliol de 2010

---

dilluns
19

De 15:30 a 18:30

Universitat de Girona
Facultat de Lletres
Sala de Graus
Plaça Ferrater Mora, 1

Pau Alabajos i Litus de gira per Alemanya Elisabet Capdevila, Universitat de Colònia

El juny de 2009, el cantautor Pau Alabajos iniciava a la Universitat de Heidelberg la seva gira per Alemanya. Durant dues setmanes, va impartir en diverses universitats tallers i conferències sobre la situació del mercat de la música en català. En vista de l'èxit obtingut, enguany vam repetir l'experiència amb Litus, que va presentar des d'un vessant filològic un repertori de poesia catalana musicada i cançons del seu nou treball. En aquesta presentació, revisarem les xerrades i els concerts i farem balanç de les activitats.

De 19:00 a 22:00

Universitat de Girona
Facultat de Lletres
Claustre
Plaça Ferrater Mora, 1

19:00

Concert. Túrnez & Sesé

Els cinc músics de Túrnez & Sesé, amb el seu afany de portar la paraula dels nostres poetes als escenaris, presenten un espectacle en què combinen romanços musicats de poetes vius, editats en el seu darrer CD "Romanços i estampes del 21" amb altres temes dels seus discs editats "Quedarà la paraula", amb poemes de Desideri Lombarte, el poeta del Matarranya, i "L'arbre de l'esperança", amb poemes de Josep Carner i Salvador Espriu, i "Sol Blanc", on interpreten una antologia d'autors de l'àmbit lingüístic occidental, fonamentalment de les terres de Lleida i de la Franja com Màrius Torres, Joan Barceló, Dolors Miquel, Montse Gort, Hèctor B. Moret, Jordi Pàmias, Joan Todó i Maria Mercè Marçal. A més, ens oferiran un petit tast del seu nou projecte sobre el poeta Sergi Jover a qui dediquen el seu proper i cinquè disc que estan cuinant.

20:00

Sopar inaugural

XXIV Jornades Internacionals per a Professors de Català Variació lingüística i cultura en l'ensenyament del català com a llengua estrangera

Girona 18, 19, 20 i 21 de juliol de 2010

---

dimarts
20

De 09:00 a 14:00

Universitat de Girona
Facultat de Lletres
Aules C1, C2, C3 i C4
Plaça Ferrater Mora, 1

09:00

Grups de treball (sessions paral·leles)

G1. 4CATS: explotació didàctica i perspectives Dinamitzat per **Elsa Úbeda, Universitat de Columbia** (Facultat d'Educació i Psicologia. Aula 019)

Aquesta sessió vol ser una reflexió a l'entorn de l'eina educativa 4CATS produïda per l'IRL. El grup estarà encarat a la reflexió de l'ús de recursos virtuals en format audiovisual i a la seva aplicació a l'aula. A més, s'intentarà redactar un full de ruta per a un millor aprofitament dels 4CATS, a través de l'ampliació de continguts i activitats.

G2. Com motivar els estudiants per a la conversa Dinamitzat per **Rosó Gorgori, Universitat de Lilla** (Facultat de Lletres)

L'objectiu del grup de treball és reflexionar sobre la pràctica de la conversa en les classes de CLE. Ens interessa detectar quins són els problemes amb els quals ens enfrontem a classe al principi i al llarg del curs i identificar els rols que dificulten la progressió dels cursos de més durada. Parlarem de com preveure possibles obstacles al desenvolupament de la pràctica oral i de com equilibrar la dinàmica de grup amb l'aprenentatge i la pràctica individual de la llengua oral per tal de treure'n el màxim profit.

G3. Programació, enfocaments i material didàctic per a cursos de cultura Dinamitzat per **Maria Lacueva, Universitats de Heidelberg i Saarlandes** (Facultat de Lletres)

Aquest grup de treball té un doble objectiu: d'una banda, posar en comú les nostres experiències a l'hora d'impartir els cursos de cultura, és a dir, com organitzem temàticament l'assignatura, amb quins materials treballem, com els didactitzem i quins resultats n'obtenim. De l'altra, començar a dissenyar un tipus de material suficientment flexible per adaptar-se a la realitat de cada universitat, però que ens pugui servir de referència a l'hora de donar aquestes classes.

G4. Tractament de les variants dialectals en l'ensenyament de català com a llengua estrangera Dinamitzat per **Anna Betlem Borrull, Universitat Humboldt de Berlín** (Facultat de Lletres)

Sovint ens demanem quin és el model de llengua que volem transmetre als nostres estudiants, si en els primers estadis d'aprenentatge hem d'introduir la diversitat dialectal, com reflecteix aquesta diversitat el material didàctic que hi ha al mercat, etc. Aquest taller vol reflexionar sobre totes aquestes qüestions.

14:00

Dinar

XXIV Jornades Internacionals per a Professors de Català Variació lingüística i cultura en l'ensenyament del català com a llengua estrangera

Girona 18, 19, 20 i 21 de juliol de 2010

---

dimarts
20

De 15:30 a 18:30

Universitat de Girona
Facultat de Lletres
Sala de Graus
Plaça Ferrater Mora, 1

15:30

Presentació del projecte d'innovació pedagògica 2010
***Bonprofit 2.0*, un projecte de gastronomia i CLE**
Jordi Gimeno, Universitat de Szeged

En aquesta sessió hi haurà la presentació del Projecte d'Innovació Pedagògica 2010, finançat per l'Institut Ramon Llull, Bonprofit 2.0, una pàgina web que combina l'aprenentatge de llengua catalana a través de la seva gastronomia i viceversa. Un projecte pilot que pretén convertir els recursos que hi ha a la xarxa en una eina d'aprenentatge de l'idioma, la cuina i la cultura d'un país, i potenciar la comunicació i l'intercanvi entre els seus usuaris, és a dir, estudiants i professors, tant del domini lingüístic com de fora, que comparteixen la passió per la cuina i l'interès per la llengua.

16:45

Xarxa universitària d'estudis catalans de l'exterior
Balanç del curs 2009–2010 i orientacions per al curs 2010-2011
Andreu Bosch, director de l'Àrea de Llengua i Universitats

De 19:00 a 21:00

Barri Vell de Girona

19:00

Visita guiada pel Barri Vell *Llegendes de Girona*

La tradició gironina és plena de llegendes que expliquen fets importants de la història de la ciutat. Aquest itinerari per Barri Vell ens les revelarà i ens farà conèixer anècdotes desconegudes de Girona.

XXIV Jornades Internacionals per a Professors de Català Variació lingüística i cultura en l'ensenyament del català com a llengua estrangera

Girona 18, 19, 20 i 21 de juliol de 2010

---

dimecres
21

De 09:00 a 14:00
Universitat de Girona
Facultat de Lletres
Aules C2 i C3
Plaça Ferrater Mora, 1

09:00 Tallers (sessions paral·leles)

T1. Creences i motivacions en l'aprenentatge de llengües estrangeres
Olga Esteve, Universitat Pompeu Fabra

Els resultats de les recerques en l'aprenentatge de llengües recollides en publicacions diverses, entre elles el Marc Europeu Comú (MECR), fan referència no només a les capacitats que han de desenvolupar els aprenents per assolir un nivell acceptable de competència comunicativa, sinó també als mateixos processos d'apropiació dels nous sistemes lingüístics en tots els seus nivells: lèxic, gramatical, sociocultural o pragmàtic, etc. En aquest sentit, i per tal d'afavorir un aprenentatge significatiu de les llengües hem de centrar-nos, a més de la competència comunicativa com a objectiu d'aprenentatge, en el foment de la competència plurilingüe. Aquesta fa referència als mecanismes mentals que les persones (sobretot multilingües) posem i posem en marxa a l'hora d'enfrontar-nos a l'aprenentatge d'altres llengües que la o les maternes i que permeten optimitzar-ne l'aprenentatge. El tractament d'aquesta competència dóna compte de la importància de partir de les pròpies experiències lingüístiques i d'aprenentatge dels aprenents; d'altra banda, ha d'afavorir un aprenentatge significatiu i establir un lligam més emocional amb la llengua que s'està aprenent.

En aquest taller es treballaran estratègies didàctiques per a promoure en els aprenents una sensibilització cap a la nova llengua i la seva cultura a partir del contrast amb la o les pròpies llengües i d'activitats de consciència lingüística i d'aprenentatge.

T2. Introducció a la metodologia de l'ensenyament de llengües estrangeres
Mar Gutiérrez – Colón, Universitat Rovira i Virgili

Aquest taller pretén mostrar diversos aspectes del camp de la metodologia de l'ensenyament de llengües estrangeres des d'un punt de vista pràctic i crític. Consta de tres parts: en la primera es mostraran les principals metodologies que han existit al llarg de la història fins a l'actualitat i s'analitzaran materials de diferents èpoques. La segona part és una revisió crítica dels 'tòpics' sobre l'ensenyament de llengües estrangeres. Finalment, en la tercera part es tractaran casos pràctics sobre la didàctica aplicada a l'aula.

13:00 **Xarxa universitària d'estudis catalans de l'exterior**
Balanç del curs 2009–2010, suggeriments i propostes de futur
Professorat de la Xarxa universitària d'estudis catalans de l'exterior

14:00 *Dinar*

XXIV Jornades Internacionals per a Professors de Català Variació lingüística i cultura en l'ensenyament del català com a llengua estrangera

Girona 18, 19, 20 i 21 de juliol de 2010

---

dimecres
21

De 16:00 a 18:30

Universitat de Girona
Facultat de Lletres
Sala de Graus
Plaça Ferrater Mora, 1

16:00

De com la cultura i la literatura poden desvetllar un gran interès per la llengua **Glòria Bordons, Universitat de Barcelona**

L'objectiu de la sessió és reflexionar sobre la importància que la literatura i la cultura tenen a l'hora de desvetllar actituds positives en els estudiants que inicien l'aprenentatge del català. Així mateix es facilitaran eines i es donaran exemples pràctics per treballar la cultura i la literatura catalanes a l'estranger, tot aprofitant tant els recursos que ofereix Internet com les activitats que s'organitzen des de diferents institucions.

17:30

Conferència de cloenda

La diversitat inevitable

Josep Maria Nadal, Universitat de Girona

Babel es relaciona amb un dels prejudicis més potents amb què mirem el món de les llengües: que n'hi hagi tantes és la conseqüència d'un càstig. Per tant, el retorn al *labium electum* prebabilic, "la llengua original", representa un dels mites amb què sol justificar-se la substitució lingüística. Però en contra d'aquest prejudici, l'evolució dels homes ha dut d'una o d'unes poques llengües a les 5 o 6 mil que avui hi ha al món. I hi ha dut acompanyant, i ajudant-lo, el procés de construcció de les comunitats. No sembla pas, per tant, que sigui possible un món amb una sola llengua. Com tampoc no sembla possible un món sense una organització, la que sigui, comunitària.

En aquest món de les llengües, ple de diversitat, quin futur hi tindrà el català? En situacions de multilingüisme el paper determinant el marca la llengua que es fa servir per a la comunicació entre gent desconeguda. I aquesta llengua, per jugar aquest paper, he de ser coneguda per tothom. La qüestió clau, per tant, és si és possible que en un territori d'un estat-nació hi hagi dues llengües conegudes per tothom que puguin fer-se servir en la comunicació entre desconeguts. L'estat-nació, i la inevitable neteja ètnica que l'acompanya, són la causa del problema. I segurament un estat diferent en seria la solució.